НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 51-554-04-440
Дата 24 / 11 2025 г.

15 25

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
51-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, правим следните изменения и допълнения в законопроект за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2026г., № 51-502-01-63:

1. В §5, т. 1, буква. "а" се заличава.

2. В §5, т. 1 се създава нова буква а1):

"а1) в ал. 5 думите "са за сметка на държавния бюджет, съответно бюджета на съдебната власт" се заменят с думите "се разпределят между държавния бюджет, съответно бюджета на съдебната власт и осигурените, както следва:
1. за 2026 г. - 93:7;
3. 2027 г. - 86:14;
4. 2028 г. - 79:21;
5. 2029 г. - 72:28;
6. 2030 г. - 65:35;
7. от 2031 г. - 60:40"

3. В §5 се правят следните изменения и допълнения:
а) в т. 1, буква а), подбуква бб) след думите "осигурителите" се добавят думите "и на упълномощени от тях лица", думите "единния електронен трудов запис" се заменят с думите "регистъра на заетостта".
б) създава се т. 4а:
"4а. Създава се чл. 40б:
Достъп до болнични листове по електронен път
чл. 40б. (1) Националният осигурителен институт изпраща на осигурителите уведомления за издадените болнични листове на посочен от тях електронен адрес.
(2) Осигурителите имат право да упълномощават свои служители или трети лица за получаване на болничните листове по електронен път. Упълномощаването се

извършва с квалифициран електронен подпис или с прилагане на заверен електронен образ на пълномощно на хартиен носител.
(3) Осигурителите имат право да получават на болнични листове и в структуриран вид чрез приложно-програмен интерфейс или на посочен от тях адрес на приложно-програмен интерфейс.
(4) Осигурителите и упълномощени от тях лица имат право на достъп до болнични листове по номер на болнични лист и данни за осигуреното лица в случаите, в които за осигуреното лице не са налични данни в регистъра на заетостта и/или в информационната система по чл. 33, ал. 5, т. 7"

Мотиви: Предложената уредба за електронни болнични листове е недостатъчна и създава потенциални проблеми.

С настоящото предложение се въвежда право на осигурителите да упълномощават други лица да получат достъп до електронните болнични листове. Това е необходимо особено с случаите на използване на външни услуги (ТРЗ, счетоводни, правни). За да не се налага доставчикът на външната услуга да притежава отделен ПИК за всеки свой клиент, следва да има ред за упълномощаване - както с КЕП, така и чрез заверен електронен образ на пълномощно на хартиен носител, за малки осигурители, които не разполагат с КЕП.

На следващо място се предлага задължение за НОИ да изпраща уведомления за получените болнични листове, тъй като в противен случай осигурителите ще трябва да проверяват периодично за издадени нови такива.

Предлага си е големи осигурители с информационни системи за управление на човешките ресурси да могат да получават болничните листове чрез изпращане към регистриран приложно-програмен интерфейс или чрез извикване на такъв (push и pull).

В гранични случаи, загатнати в предложението на вносителя по отношение на лица, за които няма данни в регистъра на заетостта или информационна система на НОИ, следва осигурителят да има достъп до данните на база на номер на болничния лист и данни на осигуреното лице.

4. В §5, т. 2, буква б) се заличава.

Мотиви: Мотивите за отмяна на задълженията за отпадане на служебната тайна за неубедителни. Възлагането на Информационно обслужване не би следвало да има връзка със задължението за опазване на служебна тайна.

5. Създават се нови §6а–6ж както следва:

"**§6а**. В чл. 40, ал. 1, т. 1 от Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. – бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г., бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г., Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г., бр. 7, 17, 30, 40, 77, 92, 102 и 105 от 2018 г., бр. 24, 99 и 101 от 2019 г., бр. 54, 67 и 103 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 18, 32 и 62 от 2022 г., бр. 8, 13, 64, 66, 82, 84 и 106 от 2023 г., бр. 13 и 16 от 2024 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2024 г. – бр. 36 от 2024 г.; изм., бр. 39 и 85 от 2024 г.) се създава нова буква "д" както следва:

"д) осигурителните вноски на лицата по чл. 4, ал. 2, 3 и 4 от Кодекса за социално осигуряване се разпределят между осигурителя и осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване;"

§6б. В чл. 38, ал. 2 от Закона за държавния служител (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 25, 99 и 110 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 95 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30 и 102 от 2006 г., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 43, 94 и 108 от 2008 г., бр. 35, 42, 74 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 91 от 2010 г.; изм., бр. 97 от 2010 г., бр. 1, 18 и 100 от 2011 г., бр. 15, 20, 38 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 14, 24, 54 и 98 от 2015 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 38 от 2016 г.; изм., бр. 57, 81 и 105 от 2016 г., бр. 86 и 103 от 2017 г., бр. 7, 30, 38, 77 и 103 от 2018 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 23 от 2019 г.; изм., бр. 79 и 100 от 2019 г., бр. 13, 28, 44, 104, 107 и 109 от 2020 г. и бр. 85 от 2023 г.) накрая се добавят думите "и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване"

§6в. В чл. 183, ал. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 53 от 2014 г.; изм., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 56 и 61 от 2015 г., бр. 81, 97, 98 и 103 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2017

г. – бр. 26 от 2017 г.; изм., бр. 58, 97 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 10 от 2018 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2018 г. – бр. 48 от 2018 г.; изм., бр. 55 и 77 от 2018 г., бр. 7, 17, 34 и 58 от 2019 г., бр. 60 и 85 от 2020 г., бр. 20 от 2021 г., бр. 22, 56 и 62 от 2022 г., бр. 48, 67 и 84 от 2023 г. и бр. 18, 19, 33 и 70 от 2024 г.) накрая се добавят думите "и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване"

§6г. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 56 от 2022 г.; изм., бр. 62 от 2022 г., бр. 11, 48, 66, 69, 84, 86 и 108 от 2023 г., бр. 18 и 67 от 2024 г. и бр. 6 от 2025 г.) се правят следните допълнения:
1. В чл. 224, ал. 1 накрая се добавят думите "и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване"
2. В чл. 258а, ал. 5 накрая се добавят думите "и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване"

§6д. В чл. 220 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (обн., ДВ, бр. 35 от 2009 г.; изм., бр. 74, 82, 93 и 99 от 2009 г., бр. 16, 88, 98 и 101 от 2010 г., бр. 23, 48, 99 и 100 от 2011 г., бр. 20, 33 и 38 от 2012 г., бр. 15, 66 и 68 от 2013 г., бр. 1 и 98 от 2014 г., бр. 14, 24, 61, 79 и 88 от 2015 г., бр. 13, 17, 50, 81, 98 и 103 от 2016 г., бр. 58, 85 и 103 от 2017 г., бр. 7, 77 и 98 от 2018 г., бр. 17, 42 и 94 от 2019 г., бр. 38, 69 и 109 от 2020 г., бр. 16, 23 от 2021 г.; попр., бр. 25 от 2021 г.; изм., бр. 15 и 62 от 2022 г., бр. 14 и 84 от 2023 г. и бр. 2, 38, 39 и 70 от 2024 г.) накрая се добавят думите "и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване".

§6е. В чл. 77, ал. 1 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност" (обн., ДВ, бр. 109 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 94 от 2008 г., бр. 22, 35, 42, 82 и 93 от 2009 г., бр. 16, 80 и 97 от 2010 г., бр. 9 и 100 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15, 30, 52, 65 и 71 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 14, 24 и 61 от 2015 г., бр. 15, 101, 103 и 105 от

2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 7, 27, 55, 56 и 88 от 2018 г., бр. 7, 17, 94 и 99 от 2019 г., бр. 51 от 2020 г., бр. 67 и 84 от 2023 г., бр. 18 и 70 от 2024 г. и бр. 49 и 61 от 2025 г.) накрая се добавят думите "и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване"

§6ж. В чл. 70, ал. 1 от Закона за Държавна агенция "Разузнаване"(обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г.; изм., бр. 105 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 17 от 2019 г., бр. 51 и 69 от 2020 г. и бр. 84 от 2023 г.) накрая се добавят думите "и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване"

МОТИВИ

Предложенията се правят между първо и второ гласуване по законопроекта за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2026 г. и целят едновременно да запазят размера на осигурителната вноска за фонд „Пенсии" и да въведат по-справедливо разпределение на осигурителната тежест между държавния бюджет и осигурените лица в секторите, в които към момента вноските се поемат изцяло от бюджета.

С изменението в § 5, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби, чрез новата редакция на чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване, се предлага плавна и поетапна промяна в разпределението на осигурителните вноски за лицата по чл. 4, ал. 2, 3 и 4 КСО - държавни служители, служители в съдебната власт, военнослужещи, служители в МВР, в системата на отбраната, ДАНС и ДАР. Вместо предвиденото в правителствения проект увеличение на общия размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии", се запазва действащият размер на вноската и се предвижда за период от шест години (2026–2031 г.) постепенно въвеждане на личен дял на осигурените лица, като съотношението между бюджета и осигурените преминава от 100:0 към 60:40. По този начин се избягва допълнително повишаване на осигурителната тежест за всички осигурени лица и за частния сектор, което би създало риск от увеличаване на сивата икономика, а стабилизация на системата се търси чрез по-справедливо разпределение на вноските в групите, за които досега те се поемат изцяло от бюджета.

Предложението отговаря и на дългогодишния обществен и експертен дебат за неравнопоставеността между служителите по Кодекса на труда, които плащат

лични осигурителни вноски, и държавните служители и служителите в съдебната власт, за които вноските са изцяло за сметка на държавния или съдебния бюджет. Запазването на размера на осигурителната вноска и въвеждането на постепенно участие на тези групи в осигурителната тежест позволява преходът да бъде плавен без да се стига до рязък спад на нетните доходи. Мярката има и важен системен ефект - тя намалява зависимостта на фонд „Пенсии“ от трансферите от държавния бюджет, които без реформи се очертават да достигнат около половината от разходите, и прави пенсионния модел по-стабилен и предвидим в средносрочен план.

Създаването на нови § 6а–6ж и съответните изменения в Закона за здравното осигуряване, Закона за държавния служител, Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за съдебната власт, Закона за отбраната и въоръжените сили, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ и Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ има за цел да осигури правна и техническа синхронизация на специалните закони с новото разпределение на осигурителните вноски по чл. 6, ал. 5 КСО. С изричното въвеждане на текстове, че осигурителните вноски за съответните категории лица се разпределят между осигурителя и осигуреното лице съгласно чл. 6, ал. 5 КСО, се премахва досегашното изключение, при което вноските са изцяло за сметка на бюджета, и се избягват противоречия между общата и специалната нормативна уредба.

По този начин се постига равнопоставеност между държавата и частните работодатели по отношение на участието в социалноосигурителната система, ограничават се предимствата на държавата като работодател, които изкривяват пазара на труда, и се намалява дисбалансът в статистическите данни за възнагражденията между публичния и частния сектор. В същото време се осигурява по-широка социална база за финансиране на общественото осигуряване, без да се увеличава номиналният размер на осигурителните вноски и без да се прехвърля допълнителна тежест върху всички осигурени лица и бизнеса.

В обобщение, предложенията между първо и второ четене по законопроекта за бюджета на ДОО за 2026 г. представляват разумна и балансирана реформа: отпада предвиденото увеличение на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“, като вместо това се въвежда поетапно участие на държавните служители и служителите в специалните системи в заплащането на осигурителните вноски, а специалните закони се привеждат в съответствие с тази промяна. Това повишава устойчивостта и предвидимостта на системата, укрепва финансовата стабилност на фонд „Пенсии“ и възстановява справедливостта между различните групи осигурени лица.

ВНОСИТЕЛ:

MARTIN DIMITROV DIMITROV

Digitally signed by MARTIN DIMITROV DIMITROV
Date: 2025.11.24 14:28:54 +02'00'

BOZHIDAR PLAMENOV BOZHANOV

Digitally signed by BOZHIDAR PLAMENOV BOZHANOV
Date: 2025.11.24 14:30:38 +02'00'